

Izhaja vsak torek in petek
za časa vojne.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo
uredništvu lista »Mir« v Celovec,
Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
dopold. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani
lista pišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod na-
pisom: Upravništvu lista »Mir« v
Celovcu, Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se
plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste vsakokrat.

Dopisom je treba za odgovor pri-
ložiti poštno znamko.

Leto XXXIII.

Celovec, 1. decembra 1914.

Št. 62.

Z bojišč.

S SEVERNEGA BOJIŠČA.

Avstrijsko poročilo.

Dunaj, 26. novembra. (Kor. urad.)
Uradno se poroča 26. novembra opoldne:
»Bitka na Rusko-Poljskem je na velikem
delu bojne črte dobila značaj stoječega
boja.

V zahodni Galiciji branijo naše čete
ruskim silam, ki so prodrle preko spodnje-
ga Dunajca.

Tudi boji v Karpatih se nadaljujejo.

Namestnik generalnega štaba: pl. Höfer,
generalni major.

Nemško poročilo.

40.000 Rusov ujetih.

Berolin, 26. novembra. (Kor. urad.)
Veliki glavni stan, 26. novembra dopoldne.
Položaj na zahodnem bojišču je neiz-
premenjen.

V okolici Saint Hilaire-Sonain je bil z
močnimi silami podvzet, pa slabo izveden
francoski napad z velikimi izgubami za na-
sprotnike odbit.

Pri Apremontu smo napredovali.

V Vzhodni Prusiji je položaj neizpre-
menjen. V bojih čet generala pl. Mackensen
pri Lozdu in Lowiczu so ruska prva in
druga in deli tretje armade imeli velike iz-
gube. Razen veliko mrtvih in ranjenih so
Rusi izgubili nič manj kakor kakih 40.000
neranjenih ujetnikov, 70 topov,
160 voz z municijo, 156 strojnih
pušk je bilo od nas zaplenjenih, 30 topov
napravljenih nerabnih.

Tudi v teh bojih so se deli naših mla-
dih čet kljub velikim žrtvam
najsijajneje obnesli. Če kljub tem
uspehom še ni bilo mogoče izvojevati odlo-
čitve, je temu vzrok poseganje na-
daljnih močnih sovražnih sil
od vzhoda in juga. Njihovi napadi so
bili včeraj povsod odbiti; končnega izida
bojev pa še ni.

Najvišje armadno vodstvo.

Bitka pod Krakovom.

Krakovska »Nowa Reforma« poroča:
»Včeraj zvečer in ponoči, a tudi danes zjut-
raj so pripeljali v Krakov več tisoč ruskih
ujetnikov. Pripeljali so jih iz smeri varšav-
ske in mogilske v skupinah po par sto in
več. Ujetniki so pešci iz najrazličnejših pol-
kov, ki se rekrutirajo iz vseh gubernij in iz
vseh narodov, ki so v Rusiji. Med ujetniki
so tudi vojaki iz sibirskih okrajev opazati je
med njimi tudi mnogo razkošnih uniform
ruske garde. Tudi Poljaki so med ujetniki,
v vsaki partiji po par sto; v linijski armadi
so namreč porazdeljeni na razne polke, pri
katerih tvorijo pretežno večino Rusi. Danes
zjutraj je eden izmed oddelkov, v ka-
terem so se nahajali Poljaki, prišedši v
ulico Lubicz, snel z glav čepice, jih molče
dvignil in zaklical: »Niech żyje Krakow!«
(Naj živi Krakov!) Ujetniki ostajajo par dni
v Krakovu, potem pa jih vojne oblasti pošil-
ljajo v notranjost monarhije. Ako uvažuje-
mo, da transportiramo vsak dan skozi me-
sto več tisoč ujetnikov, potem bo končno
število ujetnikov pač naravnost impo-
nujoče.

Bitka pod Krakovom je zavzela ogrom-
no razsežnost in se razvija ugodno za av-
strijsko orožje.

To dokazuje tudi 20 Rusom uplenjenih
topov, ki so jih pred par dnevi peljali skozi
Krakov.

Po bitki pri Igolomiji so se vneli zlasti
ljuti boji pri Nowem Brzesku v ruski Polj-
ski, kjer je naša pehota v naskoku na nož
osvojila ruske okope in poljske utrdbe.

Kakor pripovedujejo ujetniki, vlada
med silno rusko armado, ki se vali proti
Krakovu, glad, ker koraka po ozemlju, ki
je popolnoma opustošeno in uničeno vsled
vojne in pohodov ogromnih armad.

Nekaj dni sem je pritisnil silen mraz, ki
je povzročil, da je zemlja globoko zamrznila.
Rusom to ni posebno po volji, ker ne mo-
rejo kopati okopov in kritij, vsled česar so
izpostavljeni silnemu ognju avstrijske arti-
ljerije.

Med ranjenimi Rusi, ki so jih pripe-
ljali v Krakov, se nahaja tudi mlad kadet
s petrograjske vojne akademije Suvorov,
potomec slavnega vojskovodje Suvorova in
bratranec žene generala Rennenkampfa.

Zimska vojna proti Rusiji.

V »Pester Lloyd« govori stotnik Hue-
ber o zimski vojni proti Rusiji ter prihaja
do zaključka, da je izmed vseh letnih časov
za vojno proti Rusiji zimski čas še najpri-
kladnejši. Vreme je predvsem suho. Kdor
je videl še pred kratkim gališke ceste, bo
razumel, da je to silno velike važnosti, ker
olajša marše. Tudi nevarnost epidemij se
močno zmanjša. Posebno ugodno za nas pa
je, da se Rusi ne morejo zakopati v zemljo,
ker je vsa globoko zamrzla. Seveda priprav-
ljanje zakopov nikakor ni nemogoče, za-
hteva pa delj časa in silnega napora. Znano
je, da Rusi ljubijo to metodo, dočim ljubi
naš vojak boj na odprtem polju in je pose-
gel k zadnjemu sredstvu šele prisiljen od
nasprotnika. Zima torej za vojno na ru-
skem Poljskem nikakor ni neugodni letni
čas za našo vojsko. Bitke se bodo vršile tu-
di mnogo hitreje in zelo dvomljivo je, ali
bodo mogli Rusi pozimi vzdržati silo naših
napadov.

JUŽNO BOJIŠČE.

Dunaj, 27. novembra. (Kor. urad.) Z
južnega bojišča se uradno poroča 27. no-
vembra:

Boji ob Kolubari potekajo ugodno.

Tudi včeraj je skoro na vseh bojnih čr-
tah kljub trdovratnemu zoperstavljanju
nasprotnika zaznamovati napredek kakih
900 je bilo ujetih in en top zaplenjen.

Zelo neugodno vreme, po nižavah udi-
rajoča se tla, na višinah snežni viharji, ki
zabranjujejo vsak pogled v daljavo, delajo
operacijam težave, vendar je po poročilih z
bojne črte razpoloženje vojakov izvrstno.

BOJI NEMCEV NA VZHODU IN ZAHODU.

Berolin, 27. novembra. Veliki glavni
stan, 27. novembra:

Tudi včeraj niso nadlegovale angleške
ladje flandrskega obrežja.

Na bojni črti zahodnega bojišča tudi
včeraj ni bilo bistvenih izprememb.

Severnozahodno od Langemarka je bi-
la zavzeta skupina hiš in pri tem nekaj so-
vražnikov ujetih.

V Argonih so naši napadi napredovali.
Francoski napadi v okolici Apremonta,
vzhodno od San Mihele, so bili odbiti.

Na vzhodu ni bilo nobenih odločilnih
bojev.

Najvišje armadno vodstvo.

ANGLEŠKA LADJA »BULWAK« SE JE POTOPILA.

London, 27. novembra. (Kor. urad.)
Včerajšnji seji spodnje zbornice je prvi lord
admiralitete, Churchill, poročal, da se je
bojna ladja »Bulwak« potopila dne 25. no-
vembra zjutraj. 700 do 800 mož je končalo
pri tem svoje življenje, le 12 je bilo rešenih.
Admirali, priče te katastrofe, poročajo, da
so prepričani, da je vzrok nesreče v kaki
notranji eksploziji skladišča, ker ni bilo
opaziti, da bi se bila voda razburkala. Ladja
se je potopila v treh minutah.

ANGLEŠKA VELIKA BOJNA LADJA SE JE POTOPILA.

Rotterdam. (Kor. urad.) Po poročil-
ih iz sigurnega vira je ena angleških naj-
večjih bojnih ladij (naddreadnought) »Au-
dacions« dne 28. ali 29. oktobra zadela na
severni obali Irske na mino in se potopila.
Admiraliteta ta dogodek skrbno prikriva,
da bi po državi ne nastalo razburjenje.

»Audacions« je imel 27.000 ton, moč nje-
govih strojev je znašala 28.000 konjskih sil,
vozil je z brzino 22 morskih milj in je bil
oborožen z deseterimi 343 cm in šestnajsti-
mi 102 cm topovi. Posadke je imel 1100
mož. V morje je bil izpuščen l. 1912.

FRANCOSKA VPOKLICUJE REZERVE.

Kodanj. (Kor. urad.) »Berlinske Ti-
dende« poroča iz Pariza: Vojni minister je
vpoklical vse letnike rezerve in teritorialnih
(domobranskih) čet od 1893 do 1910, ki še
niso bili vpoklicani ali poslani domov.

TURŠKO POROČILO.

Carigrad, 27. novembra. (Kor. urad.)
Komunike glavnega stana pravi: Na boji-
ščih se nasplošno ni ničesar izpremenilo.
Kakor se je danes dognalo, smo pri Doghe-
lu vzeli sovražniku štiri topove, od katerih
sta bila dva napravljena neuporabna.

Carigrad, 27. novembra. (Kor. urad.)
Kakor se poroča »Taswir-i-Efkjarju«, so se
domače čete v okolici Sueškega prekopa po-
bunile zoper Angleže in jih več pobile. Pred
štirimi dnevi, da je došlo v Kairo več želez-
niških voz z ranjenimi Angleži.

Razno iz vojne.

General Konrad pl. Hötendorf proti lažem sovražnikom.

Graški listi objavljajo iz Berolina:

Šef avstro-ogrškega generalnega štaba
baron Konrad pl. Hötendorf je poslal be-
rolinskemu »Lokalanzeigerju« na njegovo
prošnjo, da naj nastopi zoper nespametna
poročila v inozemstvu o razprtijah med
nemškim in avstro-ogrskim armadnim vod-
stvom, ta-le telegram:

»Za smešne, če ne zlobno razširjene ve-
sti o nesporazumljenju med nemškim in av-
stro-ogrskim armadnim vodstvom je naj-
boljši dementi enotno sodelovanje naših
zveznih vojsk na bojišču, ki ima skupni ve-
liki cilj.

General Konrad.«

Naša težka artiljerija.

Dunaj. (Kor. urad.) Iz vojnega časni-
karskega stana se poroča: Pri sedaj vršečih
se bojih na Rusko-Poljskem se je učinek
težke artiljerije zopet najsijajneje obnesel.
Ujetniki pravijo, da je bil učinek ognja iz
težkih topov strašen in pretresljiv. Predira-

joče težke bombe so podile ven Ruse kakor iz lisičjih lukenj na vse strani. Sme se pač trditi, da ima težka artiljerija bistven del zasluge na uspehu.

Pismo generala Dimitrijeva.

Sofijski »Mir« objavljaja pismo, ki ga je pisal general Radko Dimitrijevič nekemu svojemu prijatelju v Bolgariji. V pismu pravi general Dimitrijevič med drugim: »... Zapomni si to-le: Ako konča sovražna krogla moje grešno življenje, izrekam željo, da bom pokopan na dvorišču naše Gradeške cerkve. A še nekaj Te prosim: Ako bo treba, nastopi kot pokrovitelj mojega pepela pred stricem Gervazijem.«

»Mir« pripominja, da je na dvorišču Gradeške cerkve pokopan generalov oče, Daskal Dimitrijevič. Stric Gervazij je pravoslavni škof v Slivnu.

Kaj pričakuje Rusija od vojske.

Iz Milana poroča »Tagespost«: Petrograjski dopisnik »Secola« je vprašal odlično osebo po ruskih načrtih po mirovnem sklepu. Dotična oseba je izjavila, da je del odgovora podan že v grodenski proklamaciji velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča, namreč priklopljenje poljskih provinc Avstrije in Prusije k Rusko-Poljski, tako da bo nekdanja Poljska obnovljena. Vzhodno in zahodno Prusijo potrebuje Rusija že iz strateških vzrokov; ravnotako se bo pridružila Armenija. Priklopljenje perzijskih provinc Tebris in Urmija in turških provinc Van in Erzerum na ruski provinci Kars in Erivan da je samoposebi umevno in ravnotako naravno da je, da bo sedanja vojna odprla Rusiji tudi Dardanele.

Novi angleški topovi.

Zeneva, 25. novembra. »Figaro« prinaša nove posameznosti angleškega veletopa. Pravi, da je vlit po načinu nemških 42 cm možnarjev in da grozno učinkuje. En sam strel je odlomil 30 debel v gozdu. Tako bo Nemcem onemogočeno, zakopati se v zemljo ob robu gozda. Gromenja pa da je tako, da je v zadnjem tednu znorelo 20 topničarjev, ki so stregli pri topu.

Berolin, 25. novembra. Vsi pariški listi objavljajo po kodanjskih poročilih »Lokalanzeigerja« obširnejša poročila o novih angleških topovih, ki so došli na bojišče in katerih učinek je menda strašen.

Baron von der Goltz.

Hamburg, 25. novembra. Vrhovni upravitelj Belgije baron von der Goltz, ki je obiskal strelne järke in je bil na prostem bojišču na licu rahlo obstreljen, se je izrazil: Ob Yseri je šlo le naprej, četudi počasi. O Turkih se je izrazil, da so bili leta 1912 iznenadili, danes pa da so pripravljani in bodo dokazali, da bo njihova slava in vojaška zmožnost vekomaj trajala. (Von der Goltz je bil namreč prej reorganizator turške armade in je vodil zgradbo trdnjav pri Lozogradu in Odrinu.)

Valjevo.

Mesto Valjevo se nahaja v gornji kolubarski dolini v krasni legi in je eno izmed najlepših mest v Srbiji. Prebivalcev šteje 8000. Mesto in okolica napravljata utis kopalnišča. Ceste so večinoma zasajene z akacijami, in pred hišami so vrtovi. Ker je okolica zelo rodovitna in je vsled tega življenje v Valjevu poceni, živi v Valjevu mnogo penzionistov. V vojaškem oziru je Valjevo važna postojanka, kjer je bilo nastanjeno brigadno poveljstvo in dve vojašnici. Tam je tudi velika bolnišnica in največja pivovarna v Srbiji. Zgodovina Valjeva sega v daljno preteklost, ker pravijo, da je bilo že za časa Rimljanov utrjena točka.

Zanimivosti iz vojske.

Nemirovič Dančenko o bojih ob Visli.

Nemirovič Dančenko, znani vojni poročevalec iz rusko-japonske vojne, poroča »Ruskemu Slovu« o strašnih ruskih izgubah o Visli. Govori o 14dnevni borbi. Pri prvem navalu izpočetka veliko močnejšega sovražnika so Rusi žrtvovali bataljon za bataljonom, polk za polkom, da so zavarovali za svojim hrbtom organizacijo silne ruske armade. Nemške strojne puške so cele ruske stotnije s častniki vred kar pomedle

z zemlje, toda nadomestile so jih druge, štrikrat, petkrat, dokler ni sovražniku zmanjkalo streliva. Japonci so se v mandžurski vojni borili z enakim zaničevanjem smrti, le s tem razločkom, da so končno onemogli in bili pripravljani za mir, med tem ko so se sedanje ruske žrtve, kakor tudi so bile velike, komaj čutile.

V gozdu pri Blonu in Jožefovu, piše list, se vrstijo drug za drugim skupni grobovi, vse same sibirskie čete, po sto in še več v enem grobu. Posebne velike žrtve so imeli Rusi pri zavzetju Rakitna, jugozapadno od Varšave. Nemci in Avstrijci so si bili zgradili osem vrst drug nad drugim ležečih okopov; s težkimi havbicami so obvladali celo okolico. S stočnim mirom so korakali Sibirci v peklo, ki je v tisočih bruhalo smrtonosne krogle. Še danes se lahko vidijo nemške utrdbe, te navskrižne brambne naprave, katerih ruske čete od zunaj niso mogle niti slutiti. Pod morečim ognjem so se razvezale vse zveze, častniki so padli in vsak vojak je bil svoj lastni poročnik. Prišlo je nad Sibirce kakor neki bes, prijeli so za bajonete in si delali pot. Boj je trajal do temne noči. Rusi so v enem samem grobu pokopali 80 častnikov in 374 mož, in sicer jim je služil za grob strelski jarek, ki so ga bili iztrgali Nemcem. Posebej leži poleg grob, v katerem počiva polkovnik, ki je vidil smrti posvečeno krdelo. Velike ke padajo na zemljo in zakrivajo grozopolno sliko. Cerkev so Rusi trikrat vzeli in jo trikrat zopet izgubili, potem jo je ruska artiljerija razstrelila. Toda še krog razvalin so divjali bajonetni boji. Za vsak kamen so se borili. Maloštevilni Nemci, katere so dobili Rusi žive v roke, so rekli: »V vsakem drugem boju bi bili z našim odporom in po dražnjih izgubah napadalcev ostali neizpodbojni zmagovalci, vi Rusi pa vojakov ne pošiljate v boj kot ljudi, marveč kot — municijo«.

Nemirovič Dančenko je naletel tudi na grob z nemškim napisom: »Tu počiva 16 hrabrih ruskih častnikov«. Pokopali so jih bili Nemci.

Rusi so šli k naskoku večinoma prepevajoč pesem: »Kakor je Tvoja volja, o Bog.«

Pismo slovenskega vojaka z bojišča.

»Goriški List« objavljaja to-le zanimivo pismo slovenskega vojaka:

Danes Vam zopet pišem. Saj pri nas v vojski se vedno kaj novega zgodi. V zadnjem pismu sem Vam omenil, da smo slovenski vojaki večinoma skupaj. Zato pa je vedno živahno med nami. V večernih urah ognje zakurimo, sedemo okoli in tedaj se začne razpravljanje o dogodkih preteklega dne, ki so se v vojski dogodili. Skupine 20 do 30 mož skupaj rešujemo zamotano vojsko, svetovno politiko ter zbijamo raznovrstne šale. Dolg čas nam ni pri takem debatiranju. Slovenske pesmi se razlegajo daleč naokoli. Ko se oglasi kak pevski zbor, je kmalu vse polno vojaštva zbranega naokoli. In tako prebijemo dan za dnem, večer za večerom. — Tako veselih vojakov kakor so Slovenci, ni kmalu najti v naši vojski. Pa slišati je treba, kako pripovedujejo slovenski vojaki o sovražniku, kroglah, šrapnelih! Goriški vojak je pripovedoval, da je ležal severno od Przemysla 12 dni v ognjeni črti. Rekel je: Streljali smo noč in dan, enako tudi sovražnik na nas. To je bilo pokanja kakor bi trli orehe. In uspeh 12dnevnega streljanja je bil ta, da ne mi in ne Rusi se nismo niti za korak pomaknili ne naprej in ne nazaj. Naših ranjencev ni bilo veliko, a tudi ruskih ne. Kajti zavarovani smo bili oboji za močnimi okopi. Naša artiljerija je strašno grmela, tako da je človek misli, da je sodnji dan. Enako je odgovarjala seveda tudi ruska, a uspeha, kakor rečeno, nobenega. Končno po 12dnevem boju se nam je vendar posrečilo, da smo zapodili Ruse iz njihovih okopov. In taki težki boji so pogosti. Sovražnik močan, mi močni, sila prot sili.

Bilo je na Vseh svetih dan. Oddaljeni smo bili od sovražnika 3 kilometre. Sovražnik je streljal proti nam s šrapneli, a slabo. Vedno ali predaleč ali preblizu. Šest mož nas je ravno leglo pod platneno zagrinjalo. Zmislili smo se na domovino, na tužno zvonjenje, na razsvetljene grobove in na molitve, katere so pošiljali naši dragi proti nebu za drage rajnike. Odkrili smo se in iz-

pod vojaške strehe se je slišala tiha molitev za vse verne duše . . .

Naenkrat strašno počni nad našimi glavami. Za trenutek je bil mir, potem pa so žareči železni in jekleni kosovi jeli padati na zemljo. K sreči ni noben del šrapnela zadel v naš šotor.

Kmalu nato počni v drugo, v tretje, v četrto, a niti en kos te smrtonosne tvarine ni zadel na naše skromno prenočišče. Seveda smo bili nešteto krat v nevarnosti pred ruskimi šrapneli, a tudi ruski vojaki znajo povedati o grozljivih učinkih, katere napravljajo naši šrapneli v ruskih vrstah.

Vrnih duš dan smo se umaknili za en kilometer. Med potoma smo srečali sanitetni oddelek z 10 mrtveci, ki je korakal proti bližnjemu griču. Za njimi je šlo nekaj vojakov. Ko so dospeli na grič, so položili mrtvece na tla, duhovnik je trupla blagoslovil, nakar so navzoči poklekneli in molili za mrtvece. Kmalu nato je črna ilovnata gališka zemlja pokrila žrtve vojske. Kdo so bili ti nesrečneži, mi ni znano. — Da, mnogo grobov vidimo po gališkem polju, mnogo malih križev ob cestah pravi, da tu leže naši junaki.

Ne smem pozabiti zabeležiti tudi junaške smrti nekega častnika 7. topničarskega polka iz Ljubljane in štirih mož. Bili so v ognjeni črti pred Novim mestom. Naenkrat prileti v tik topa stoječi municijski voz ruska granata. Strašen pok se je začul. Eksplozirali so namreč naši šrapneli v vozu. Žrtev te eksplozije je bil vrl poveljujoči poročnik in 4 možje. Pokopani so bili vsi skupaj. Skromnega pogreba so se udeležili vsi častniki polka. Pač tragična smrt mladih mož.

Ker govorim že o grobovih, naj omenim še, da grobovi na galiških vročih tleh na večer Vseh svetih niso bili razsvetljeni, ne ovenčani s cvetjem.

Vse zapuščeno, mrtvo. A omembe je tudi vredno to, da so gališka pokopališča skrajno zanemarjena. Pokopališča so v gozdovih in niso ograjena. Le kak lesen križ pove mimo potujočemu, da je tu pokopališče. Kaka razlika med našimi in gališkimi pokopališči!

Tudi cerkve so večinoma lesene, kakor so večinoma lesene tudi hiše. Zvoniti pa nismo še slišali, odkar smo v Galiciji. Zvonov imajo leseni stolpi prav malo, in še ti so mali in sedaj v vojski sploh ne zvonijo.

Vojska ne pozna praznika ne nedelje. Mnogokrat niti ne vemo, kateri dan da je. Le tu in tam nas spominja na Gospodov dan kaka praznično oblečena ženica ali dekle, ki gre z molitvenikom v roki k maši ali od maše.

Pozdrav! — Vam udani . . .

Sveta vojska.

Vzgojiteljem mladine!

Uvod našemu današnjemu listu bodi naš člančič v 40. letošnji številki »Mira«, kjer smo poznali in prosili vse starše, katehete, učitelje, skratka vse vzgojitelje mladine in voditelje mladinskih zavodov, naj svoje varovance obvarujejo pred nesrečnim pijančevanjem s tem, da jim priporočajo ter jih navajajo na popolno zdržnost. Pred nevarnostjo pijančevanja svariti ni nikdar prezgodaj, pač pa lahko prepozno. Stari pijanci se težko spreobrnejo, a novi se lahko zvečine obvarujejo, če se o pravem času pridobé za zdržnost. Vsak pijanec je enkrat za čel piti; kdor nikoli ne začne, nikdar pijanec ne bo — in to načelo prevajaj sedaj v pričetem novem šolskem letu vso vzgojno delovanje gospodov učiteljev in katehetov po naših šolah in občinah!

Kako krasnolepo se čita v 31. številki »Mira« poročilo iz Kazaz, kjer je bilo na Petrovo v cerkvi slovesno sprejetih 42 šolarjev v I. stopnjo »Svete vojske«. Beroč si jih v duhu slikam kot nekake angele, hodeče po tej solzni dolini. Ako le ostanejo zvesti storjeni prisegi tudi v svojih odraščanih letih — gotovo ne bodo oni tisti, ki bodo najhuje ovirali, oteževali, onemogočili duhovnikovo ter drugih koristno in pametno delovanje; saj je skoro vsem večjim pregreham in nerodnostim vir in korenina — alkohol (opijanljive pijače), predvsem žganje.

O trajnih uspehih na treznostnem polju smemo šele zatem govoriti, ko smo že večino mladeži organizirali v polku »mla-

dih junakov«. A tukaj naj ne bo nobene polovičarstva! Pripoznajmo pri šolski mladini samo absolutno zdržnost, to je popolno abstinenco (I. stopnja). Vsak krajevni polkovnik pa naj tudi skrbi, da bodo otroci za svoje pojmovanje temeljito in stvarno podkovani v tem nevarnem vprašanju, da se jim ne bo zdelo le prazna stvar, pretirana domišljavost dotičnega voditelja njihove organizacije; naj se navadijo izogniti se stoterim prilikam pitja, bodisi da iste izvirajo iz nevednosti, bodisi da iz lahkomiselnosti, o kakršni na primer poroča zadnja številka »Zlate Dobe« iz velikovške okolice. Zaradi svojega slabega zgle-da imajo taki pijani starci dosti težkega bremena na vesti!

Pisec teh vrstic se spominja prav dobro iz lastnega, takrat štiriletnega življenja, da je — živ in razposajen poglavček do skrajnosti — se stihotapil z doma ter zalezal v soseščino v kmečko gostilno — kazat se v svojih novih hlačicah. Navzočim gostom in gostilničarju je dopadla mlada žlobudravost, pa so ga posadili na nizek stolček, pristavili navaden stol, kot mizo, nanj pa postavili vrček piva, vžigalnik in smodko ter se vstopili okoli v polkrog in silili v fantka, naj se posluži in si udobno postreže!

Ni trebalo preveč prigovarjanja — — — Sredi te njihove največje »zabave« ga najde iščoča mati, prestrašena pobaše napol pija-nega sinčka, navzočim pa tudi pove v sveti jezi dolge litanije zelo gorkih — pač primerne za tako blazno navajanje otroka-prvohlačnika (!) k pijači in pušenju.

Bog jima daj dobro — staršema — sta že oba rajna — a zanaprej je bil enak slučaj izključen, ker sta ga držala zelo na »vajetih«; ni mi žal!

P. V.

Dnevne novice in dopisi.

Cerkvene vesti. Iz popolnoma verodostojnega vira se nam poroča z Dunaja, da bo za kneza in škofa krškega kmalu konfir-miran (potrjen) od svete Stolice v Rimu veleč. g. profesor dr. Adam Heftler iz Mödlinga. — Župnijo v Špitalu ob Dravi je dobil veleč. g. Jožef Habernik, dekan v Št. Andražu v Labudski dolini. Na župnijo Kotlje je bil investiran veleč. gospod Ivan Serajnik, župnik v Timenici. — V Timenico pride vlč. gospod Rok Tojnko, administrator v Svečah.

Sodalitas ss. Cordis Jesu priredi v četrtek, dne 10. decembra recollectio spiri-tualis, katero bo vodil vč. o. Gatterer S. J. in sestanek v Celovcu kot majhno nadome-stilo skupnih duhovnih vaj, katerih letos ni bilo. Podrobnosti v posebnih vabilih.

Cerkveni predstojništvo v Kapli na Dra-vi je v svoji seji dne 22. t. m. sklenilo in v zapisniku zabeležilo, da se bodo imena onih faranov, ki so padli na bojišču za domovino vklesala v marmornato ploščo. Zlate črke bodo s cerkvene stene še pozne rodove opominjale k molitvi za nje. Prav tako se bodo za nje opravljale posebne pobožnosti. (To naj bi sklenilo prejkoslej vsako cerkve-no predstojništvo in poročalo, da se v »Miru« objavi kolektivno. Op uredn.)

Cesar Viljem je odlikoval našega pre-stolonaslednika. Cesar Viljem je podelil prestolonasledniku nadvojvodi Karlu Fran-cu Jožefu za uspešno sodelovanje pri ope-racijah zveznih armad drugi in prvi razred železnega križa.

Transport ranjencev. Dne 26. novembra je došlo v Celovec s severnega bojišča s po-sebnim vlakom 313 sedečih in 99 ležečih ranjencev, med njimi štirje Rusi. Prevoz ranjencev v bolnišnice je trajal od ene in 21 minut popoldne do četrta na štiri.

Prevoz ranjencev. Dne 26. novembra je bilo iz rezervne bolnišnice v Celovcu št. 2 (gimnazija in ljudska šola na Bismarcko-vem obmestju) prepeljanih nad 300 ranjen-cev v privatne bolnišnice v grad v Grabštanju v Medgorje in Poreče ob jezeru.

Aretiran je bil v Celovcu v Vetrinju ro-jeni Franc Piskernik, ki je meseca julija pobegnil iz ljubljanske poboljševalnice. Pos-lali so ga nazaj v Ljubljano.

V seznamu izgub št. 64 se nahajajo od koroškega 7. pešpolka ta-le imena: R. Brettner Janez, mrtev; r. inf. Gradnik Ši-men, r. inf. Hinteregger Pavel, inf. Komac Janez, korp. Končnik Janez, inf. König Jo-

žef, r. inf. Kuchling Franc, poddes. Linčer Andrej, poddes. Lobner Jožef, podd. Loibn-egger Vinko, enol. pr. Michelitsch Maks, r. inf. Perchtold Jakob; inf. Petzi Silv., inf. Pirker Karl, podd. Rieder Janez, podd. Sep-perer Janez, mrtev, r. inf. Sturm Jožef, mr-tev, podd. Sturm Marka, mrtev, podd. Tan-schitz Matija, nad. rez. Vogl Šimen.

V seznamu izgub št. 65 se nahaja feldmaršallajtnant Njegovan Viktor 35 i. d., prejšnji poveljnik celovške garnizije.

Samoumor. V vodo je skočil cerkvenik, ki je po krivem ovadil gospoda župnika Sturma, da je bil nekaj časa v preiskoval-nem zaporu.

Avstrijsko vojno posojilo. Pri »Ljub-ljanski kreditni banki« in njenih podružnicah v Celovcu, Splitu, Trstu, Gori-ci, Sarajevu in Celju je podpisalo 337 strank 2,151.900 K avstrijskega vojnega posojila, med njimi Mestna hranilnica ljubljanska z 250.000 K, mestna občina ljubljanska s 100 tisoč kronami. Ker se je rok za podpisova-nje podaljšal, se je gotovo priglasilo še več novih strank.

V srbskem ujetništvu je vojaški pisa-telj stotnik Adam Perme, o katerem se je v začetku vojske pisalo, da je mrtev. Hudo ranjenega so Srbi prepeljali v Niš, kjer je ozdravel.

Poljski krščanski nauk na Poznanj-skem na ljudskih šolah je v poljskih okra-jih na Poznanjskem pruska vlada zopet splošno dovolila.

Beneški patriarh kardinal Cavallari je umrl.

Stenski koledar je izšel v zalogi tiskarne H. Sax v Idriji in se dobiva v vseh sloven-skih trgovinah s papirjem po 30 vin. izvod.

Št. Rupert pri Velikovcu. (Tridnev-ne duhovne vaje) bo imela tukajšnja Marijina družba pred praznikom Marijine-ga brezmadežnega spočetja. Pričele se bodo v soboto, dne 5. decembra t. l., ob tretji uri popoldne in se bodo končale na Marijin praznik. Vsak dan bosta dva govora; eden zjutraj, drugi pa popoldne. Udeležijo naj se teh duhovnih vaj tudi druga dekleta, ki ni-so še pri Marijini družbi, pa tudi vsi drugi verniki so povabljeni. Duhovne vaje bo vo-dil č. gospod duhovni svetnik Janez Ka-lan, urednik »Bogoljuba« iz Ljubljane. Dal ljubi Bog svoj blagoslov!

Iz Labudske doline poročajo: Število beguncv iz Galicije, katerih je bilo v Volšperku blizu štiri tisoč, se je predzadnji teden izdatno pomnožilo, baje na sedem tisoč, ker so sem poslali tudi one, ki so do-slej bivali v Št. Vidu ob Glini. Nastanjeni so na travniku poleg mesta v posebnih lesenih kolibah. Prav trda je usoda teh ubogih lju-di, kljub temu, da se mestna občina silno trudi nadomestiti jim po možnosti udobni dom. Tako jo je oskrba za 14 dni, kakor se sliši, sama stala 41.000 K. Razvidi se to ve-likansko breme iz naslednjega: dnevno se za njih prehrano porabi 3500 kg krompirja, 50 kg soli in 300 litrov mleka. Vsak zaju-trek se pripravlja iz 20 kg kave, 15 kg »frankove« cikorije in 100 kg sladkorja, zraven dobi vsak kos kruha. Za nedeljski opoldanski obed je treba 700 kg govedine, h kateri se porabi vsaj 1000 kg kislega zelja za prikuho. Vso to množino kuhajo v 26 kotlih po 145 litrov trije kuharji z 8 kuhinjskimi pomočniki; pri kuhi skurijo vsakokrat dva voza drv. — V njihovem šotorišču opravlja bivši kaplan iz lvovskega predmestja božjo službo, ki so je kot tolažbe tembolj potrebni, ker je med njimi v kolibah veliko bivših imovitih posestnikov, pa so sedaj prišli ob vse; mnogi med njimi niti ne vedo za usodo svojih najbližjih sorodnikov. Tako je med njimi tudi nek stavbinski podjetnik iz Ga-licije, kateri tiho in otožno dela na lese-njačah kot tesarski pomočnik. Glasno se za-joka, kadar se spomni, da ga je iznenadil sovražnik; medtem, ko je izven doma nad-zoroval sprejeto stavbno delo in so morali prebivalci bežati, ni več utegnil rešiti si doma shranjene gotovine 25.000 K, poleg veliko stavbnih materialij. Prav je, da se trdo prizadetim beguncem radevolje izka-zuje toliko usmiljenja!

Najnovejša poročila.

VOJSKA Z RUSI.

Berolin, 28. novembra. V Vzhodni Pru-siji so se vršili le nepomembni boji.

Pri Loviču so naše čete vnovič napadle. Boj se še vrši.

Močni napadi Rusov zahodno od Novo Radomska so bili odbiti.

Na južnem Poljskem je sicer vse ne-spremenjeno.

Najvišje armadno vodstvo.

Dunaj, 28. novembra. (Uradno.) Položaj se ni izpremenil. Na Rusko-Poljskem je tudi včerajšnji dan bil splošno miren. Po-samezni slabotnejši napadi Rusov so bili odbiti.

Boji v Karpatih trajajo dalje. Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

Ruski napadi pri Lodzu odbiti.

Berolin, 29. novembra. (Uradno.) Na vzhodu je položaj desno od Visle nespre-menjen. Ruski napadi v okolici Lodza so bili odbiti. Tem sledeči naši protinapadi so bili uspešni. — Z južne Poljske ni nič po-sebnega poročati.

Najvišje armadno vodstvo.

POLOŽAJ V PRZEMYSLU.

Dunaj. Kakor poročajo danes z vojno pošto došla pisma, katera so prinesli naši letalci, je naš položaj v Przemyslu neizpre-menjeno dober.

NA SEVERNEM BOJIŠČU MIRNO.

Dunaj, 29. novembra. Uradno se poro-ča: Včerajšnji dan je potekel na celi naši fronti na Rusko Poljskem in v Galiciji mir-no. — Namestnik generalnega štaba pl. Hö-fer, generalni major.

RUSKI VPAD NA OGRSKO. — NAŠE ČETE UJELE 1500 RUSOV.

Dunaj, 29. novembra. V Karpatih so bile ruske čete, ki so prodrle do Homonne (ob reki Laborez v komitatu Zemplin) poražene in vržene nazaj. Naše čete so ujele 1500 Ru-sov.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, generalni major.

NOVI USPEHI NA SRBSKEM. — NAŠI ZO-PET UJELI 1266 SRBOV.

Dunaj, 28. novembra. Tudi včeraj se je na južnem bojišču bil boj skoro na vseh frontah. Več važnih utrjenih postojank smo pri tem vzeli z naskokom, predvsem obvla-dujočo postojanko pri Siliaku. Skupno smo ujeli okolu 900 Srbov in zaplenili 3 topove.

Od srbskega častnikarskega urada raz-glašena zmaga nad nekim avstroogrskim odelkom pri Rogačici se je spremenila vče-raj v vhod našega oddelka v Užice. Z zape-njenim trenom je bil ujet 16 letni nečak voj-vode Putnika. Z ozirom na njegovo mla-dost in njegovo sorodstvo do srbskega po-veljnika se je določilo z ujetnikom postopa-ti s posebno obzirnostjo.

Dunaj, 29. novembra. Z južnega bojišča se uradno poroča: Nasprotnik se v sedanji bojni črti obupno upira in skuša s silnimi protinapadi, ki se razvijejo do bajonetnega boja, ustaviti naše prodiranje. Naše na vzhodnem bregu Kolubare stoječe čete so zopet pridobile novih tal. Kolone, ki so pro-drle čez Valjevo in južno, so v sulošnem do-segle višine vzhodno od reke Ljig in pa črto Suvobor—cestni trikot vzhodno od Užic. Včeraj je bilo skupno ujetih: dva polkovna »poveljnika, 19 častnikov in 1245 mož.

RUSKI VOJAKI NA SRBSKEM. — KRŠI-TEV RUMUNSKNE NEVTRALITETE?

London. »Times« poroča, da se je na ladiah pripeljal na Srbsko v Kragujevac 15. ruski pešpolk. Ako je to res, tedaj to pome-nia kršitev rumunske nevtralitete.

BOJI NA ZAHODU.

Berolin, 28. novembra. (Uradno.) Na za-hodnem bojišču položaj ni spremenjen. Francoski napadi v argonskem gozdu so bili odbiti.

V gozdu severno od Apremonte in v Vo-gezih je bilo Francozom kljub hudemu od-poru vzeti nekaj strelskih jarkov.

Berolin, 29. novemb. (Uradno.) O vzhod-ni armadi je za včerajšnji dan poročati le, da so se izjalovili napadalni poizkusi so-vražnika jugovzhodno od Yperna in zahod-no od Lensa.

Najvišje armadno vodstvo.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Belgijski kralj zopet ranjen.

Belgijski kralj je bil v bojih ob Yseri zopet znatno ranjen.

Strašne artiljerijske priprave Nemčije.

»Tageszeitung« poroča čez London: Londonski listi izjavljajo, da so Nemci trdno prepričani, da zasedejo začetkom decembra Čalais. Iz Essena so odposlali na severno fronto 80 velikanskih topov in več pjo-nirskih polkov iz Lütticha, ki vozijo s seboj velikansko materijala za postavljanje mostov. Trdi se, da bodo novi nemški topovi streljali le na kratko razdaljo, a da mečejo cele tone (ena tona 1000 kg, to je 10 meterčnih stotov) dinamita.

Mraz na bojišču. — Nov top, ki tiho strelja. Indijci zopet zavzeli nekaj strelskih jarkov.

London. Z bojišča poročajo, da vlada velik mraz. V odprtih jarkih se ne more kuriti, zato so vojaki, ki pridejo iz jarkov, trdi od mraza. Pač pa je transport čet vsled zmrznjenih tal zelo olajšan. Nemci so dobili na fronto nov top, ki tiho strelja, ne povzroča nobenega poka in hrušča. Položaj je nespremenjen. Indijci so zavzeli nazaj nekaj strelnih jarkov, ki so jih prej izgubili.

NEMŠKI CESAR NA VZHODNEM BOJIŠČU.

Berolin, 29. novembra. Veliki glavni stan poroča: Cesar je sedaj na vzhodnem bojišču.

PREPREČENI ATENTAT NA ENVER PAŠO.

Ručuk. Tu so aretirali nekega ruskega dijaka vsled suma špijonaže. Dognali so, da je hotel z neko Francozinjo odpotovati v Carigrad, da izvrši atentat na Enver pašo.

Darovi,

poslani »Slovenskemu komiteju« v Celovcu.

Za božičnico za vojake: Stolni župnik in kanonik Martin Kovač 8 K; župnik v Št. Jakobu ob cesti Šimen Greiner 20 K; Lovrenc David iz Št. Jakoba ob cesti 2 K; Frančiška Cepic iz Št. Jakoba ob cesti 1 K.

Zakaj?

ne pišete takoj po krasni cenik in najnovejše vzorce, kateri se dopošljejo vsakemu zastoj in poštnine prosto iz.

Prve gorenjske razpošiljalnice Ivan Savnik, Kranj 162

Franc Siebert, trgovina mila in sveč, Celovec, Stauderhaus. priporoča svojo bogato zalogo voščenih in stearinskih sveč, stenj in olje za večno luč, kadilo, oglje za kadihnice itd. Razpošilja se na zunan.

Loterijske številke:

Gradec, 25. novembra: 12. 56. 73. 41. 74.

V kratkem izide

20 vojnih propovedi!

Druga zbirka od prof. p. dr. M. Gatterer S. J. ca. 4 pole 8° Cena ca. 80 v.

Ravnokar je izšla knjiga:

Božične jaslice in njihov pomen za vzgojo

Štiri božični govori od P. D. Gruberja O. F. M. 4 pole 8°. Cena 70 v. Dobiva se v vseh knjigarnah.

Založba Fel. Rauch, Inomost.

Hudodelstvo je, širokom dajati žvanja!

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremljeni, dobro blago in poceni. **Plašči** za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in štole zelo ceno. **Šmizete** v različnih oblikah od 1 K naprej. — **Komplet z ovratnim trakom** od K 2.— do K 2-80, kakršnen je izdelek. **Bireti** v vsakršni obsežnosti po K 3-80, K 4.—, K 4-80. **Rožaste svetilke** za večno luč za patentovani stenj. Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da boste stalen odjemalec **oddelka za paramente, knjigarne in trgovine** Jožefovega društva v Celovcu.

Slovenski molitveniki, cerkvena muzikanta, tudi Hladnikove.

Edino slovensko narodno trgovsko-obrtno podjetje

Hotel Trabesinger

v Celovcu, Velikouška cesta št. 5.

Podpisano vodstvo hotela Trabesinger se vlijudno priporoča vsem velenjenim slovenskim in slovanskim gostom-potnikom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu. V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zajamčeno pristna in dobra vina iz Slovenskih goric. Gostom-abstinentom se postreza z raznimi brezalkoholnimi pijačami. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta, pozimi toplo zakurjeno. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa ob sredah zvečer, prijetno slovensko družbo. Slovenski potniki in rodoljubi, slovenski romarji, ustavljajte se samo v edini slovenski gostilni »Hotel Trabesinger« v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. — Za mnogobrojen obisk se priporoča

vodstvo hotela Trabesinger.

Knjigoveznica Družbe sv. Mohorja v Celovcu

Delo trpežno in okusno.

Vetrinjsko obmestje (Viktringerring) 26

Cene zmerne.

opremljena z najnovejšimi stroji z električnim nagonom

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela od preproste do najfinejše izpeljave.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond okroglo K 1.000.000.—

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 %

od dneva vloge
do dneva vzlaga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.
Daje predjme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzul izgubi.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitnalske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trzinu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 % naprej.